

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Ризикологія»
для студентів напряму
для студентів напряму
6.030504 – «Економіка та підприємництво»

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Ризикологія»
для студентів напряму
6.030504 – «Економіка та підприємництво»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол №__ від ____

Укладачі:

Прокопенко М.В.
Шевченко І.Ю.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Ризикологія»
для студентів напрямку
6.030504 – «Економіка та підприємництво»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2012

Укладачі: ст.в. Прокопенко М.В.
ас. Шевченко І.Ю.

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Методичні вказівки містять завдання самостійних занять по темах курсу «Ризикологія», метою яких є закріплення знань студентів, одержаних під час слухання лекцій.

Мета викладання дисципліни – формування системи знань про сутність і зміст ризику як частину підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Задачі викладання дисципліни – вивчення основних понять, систем і алгоритмів; набуття практичних навичок розв'язання конкретних завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення ризикової діяльності підприємства.

Тема №1

РИЗИК У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання до самостійного вивчення

1. Поняття ризику. Алгоритм оцінки й обґрунтування господарського ризику.
2. Основні причини економічного ризику.
3. Функції ризику.
4. Види втрат у підприємницькій діяльності.
5. Ідентифікація ризику як перший етап його оцінки й обґрунтування.
6. Класифікація ризику.
7. Поведінка суб'єктів ризику.
8. Ставлення до ризику й ефективність ризику.

Тема №2

СИСТЕМА КІЛЬКІСНИХ ОЦІНОК ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ

Питання до самостійного вивчення

1. Ризик в абсолютному вираженні.
2. Ризик у відносному виразі.
3. Ризик та нерівність Чебишева.
4. Допустимий критичний та катастрофічний ризик. Крива щільності розподілу ймовірності настання випадкових втрат.
5. Оцінка ризику ліквідності.
6. Коефіцієнт чутливості β .

Тема №3

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ

Питання до самостійного вивчення

1. Оцінка ризику: рівень ризику і ризик часу.
2. Чому необхідно оцінювати рівень ризику?
3. Що являє собою якісне оцінювання ризику?

4. Якими прийомами і методами користуєтеся ви самі для оцінювання
5. ризикових ситуацій?
6. Що розуміється під кількісним оцінюванням ризику?
7. Які існують критерії кількісного оцінювання ризику?

Тема № 4

РИЗИК ТА ТЕОРІЯ КОРИСНОСТІ

1. Концепція корисності
2. Корисність за Нейманом. Сподівана корисність.
3. Різні схильності до ризику та корисність
4. Криві байдужості

Тема № 5

МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ РИЗИКУ

Питання до самостійного вивчення

1. Функція ризику.
2. Критерії прийняття рішень при заданому розподілі ймовірностей.
3. Критерії прийняття рішень, коли невідомий розподіл ймовірностей.
4. Критерії прийняття рішень у ситуації, що характеризується антагоністичними інтересами середовища.
5. Шоста інформаційна ситуація.

Тема № 6

РИЗИК ТА СИСТЕМНІ ВЛАСТИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ

Питання до самостійного вивчення

1. Системні властивості рішень
2. Еластичність рішень
3. Надійність та ризикованість планів розвитку та функціонування економічних об'єктів

4. Маневреність рішень

Тема № 7

РИЗИК ІНВЕСТУВАННЯ

Питання до самостійного вивчення

1. Основні принципи розробки інвестиційної стратегії з урахуванням ризику.
2. Показники оцінки інвестиційних проектів з урахуванням ризику.
3. Методи оцінки ризику і прийняття інвестиційних рішень.
4. Вплив інвестиційних проектів на ризик підприємства. Оцінка ризику проекту на основі лінії ринку капіталів.
5. Принципи формування інвестиційного портфеля з врахуванням ризику.

Тема №8.

СПОСОБИ ЗНИЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ

Питання до самостійного вивчення

1. Принципи менеджменту ризику. Класифікація ризиків за способом мінімізації.
2. Диверсифікація як спосіб зниження ризику.
3. Теорія портфеля.
4. Запаси і резерви як спосіб зниження ризиків.
5. Страхування ризику.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ «РИЗИКОЛОГІЯ»

1. Прийняття рішень у процесі невизначеності та ризику.
2. Історія наукових досліджень у галузі економічного ризику. Розвиток венчурного підприємства як самостійної галузі підприємницької діяльності.
3. Предмет, метод і завдання курсу “Економічний ризик”, зв’язок з іншими дисциплінами.

4. Поняття ризику. Алгоритм оцінки й обґрунтування господарського ризику.
5. Основні причини економічного ризику.
6. Функції ризику.
7. Види втрат у підприємницькій діяльності.
8. Ідентифікація ризику як перший етап його оцінки й обґрунтування.
9. Класифікація ризику.
10. Поведінка суб'єктів ризику.
11. Ставлення до ризику й ефективність ризику.
12. Ризик у відносному виразі.
13. Ризик та нерівність Чебишева.
14. Допустимий критичний та катастрофічний ризик. Крива щільності розподілу ймовірності настання випадкових втрат.
15. Оцінка ризику ліквідності.
16. Коефіцієнт чутливості β .
17. Оцінка ризику: рівень ризику і ризик часу.
18. Методи оцінки економічного ризику.
19. Концепція корисності
20. Корисність за Нейманом. Сподівана корисність.
21. Різні схильності до ризику та корисність
22. Криві байдужості
23. Функція ризику.
24. Критерії прийняття рішень при заданому розподілі ймовірностей.
25. Критерії прийняття рішень, коли невідомий розподіл ймовірностей.
26. Критерії прийняття рішень у ситуації, що характеризується антагоністичними інтересами середовища.
27. Шоста інформаційна ситуація.
28. Системні властивості рішень
29. Еластичність рішень
30. Надійність та ризикованість планів розвитку та функціонування економічних об'єктів
31. Маневреність рішень
32. Основні принципи розробки інвестиційної стратегії з урахуванням ризику.

33. Показники оцінки інвестиційних проектів з урахуванням ризику.

34. Методи оцінки ризику і прийняття інвестиційних рішень.

35. Вплив інвестиційних проектів на ризик підприємства.

Оцінка ризику проекту на основі лінії ринку капіталів.

36. Принципи формування інвестиційного портфеля з врахуванням ризику.

37. Принципи менеджменту ризику. Класифікація ризиків за способом мінімізації.

38. Диверсифікація як спосіб зниження ризику.

39. Теорія портфеля.

40. Запаси і резерви як спосіб зниження ризиків. Страхування ризику.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанов И.Т. Риск - менеджмент. – М.: Финансы и статистика, 2009.
2. Бланк И.А. Керування грошовими потоками. - К.: Ника-Центр: Эльга, 2011.
3. Бланк И.А. Керування прибутком. Київ: Ника-Центр; Эльга, 2009.
4. Вітлінський В.В. Кредитний ризик комерційного банку: Навч. посібник. – К.: Т-во “Знання”, 2008. – 251 с.
5. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.:КНЕУ, 2010. – 292 с.
6. Вітлінський В.В., Наконечний С.І. Ризик у менеджменті. –К.: ТОВ "Борисфен-М", 2009.
7. Грачов А.В. Аналіз і керування фінансовою стабільністю підприємства. М.: Финпресс, 2012.
8. Ильяшенко В.В. Хозяйственный риск и методы его измерения: Учебное пособие. – Суми: ВВП “Мрія – 1” ЛТД, 2009.
9. Клименюк М.М., Брижань І.А. Управління ризиками в економіці: Навч. посібник.-К.: Просвіта, 2008. – 256 с.
10. Лапуста М.Г., Шашуркова Д.Г. Риски в предпринимательской деятельности. –М.:Инфра – М., 2010.
11. Любушин Н.П., Лещева В.Б., Дьякова В.Г. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства. М.: ЮНИТИ, 2010.
12. Савицька Г.В. Економічний аналіз. - 11-е изд., испр. і доп. - М.: Нове знання, 2009.
13. Савицька Г.В. Теорія аналізу господарської діяльності. - М.: ИНФРА-М, 2009.
14. Устенко О.Л. Предпринимательские риски: основы теории, методологические оценки и управление. – К.: Изд-во «Всеуито», 2011. –229 с.
15. Хозяйственный риск и методы его измерения. Пер. с венг./ Т. Бачкай, Д. Месен, Д. Мико, Ё. Сеп, Э. Хусти. – М.: Экономика, 2009.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни: «Ризикологія»
для студентів напряму
6.030504 – «Економіка та підприємництво»

Укладачі: Прокопенко Микола Вікторович
Шевченко Інна Юріївна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті